

Diplomski studij Informacijska i komunikacijska tehnologija

> Telekomunikacije i informatika Obradba informacija

Komunikacijski protokoli

Pitanja za provjeru znanja 1. blok predavanja

Ak.g. 2008./2009.

Napomena

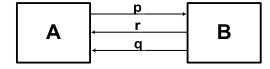
Preporučena literatura, uz bilješke s predavanja, je knjiga "Modeli telekomunikacijskih procesa teorija i primjena Petrijevih mreža", poglavlja 2-5.

Ogledna pitanja za provjeru znanja (1. blok predavanja) Ak.g. 2008./2009.

Zadatak 1 Prikažite modelom konačnog automata dva procesa koji komuniciraju na sljedeći način:

Proces A šalje poruku p procesu B, a proces B nakon primitka poruke p vraća pozitivnu potvrdu r ili negativnu potvrdu q, ovisno o tome da li je primljena ispravna ili pogrešna poruka p.

Proces A se po primitku pozitivne potvrde r vraća u početno stanje, a po primitku negativne potvrde q priprema ponavljanje poruke p, tes se vraća u stanje čekanja potvrde.

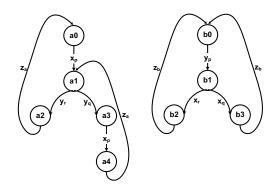

Stanja:

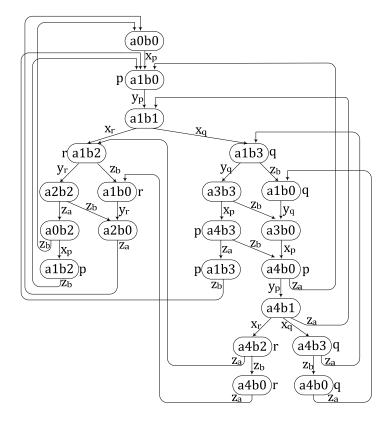
- a0 pripravan za predaju poruke p
- a1 čeka potvrdu
- a2 primio pozitivnu potvrdu r
- a3 primio negativnu potvrdu q i pripravan za ponovnu predaju poruke p
- a4 ponovno predao poruku p
- b0 pripravan za prijam poruke p
- b1 analizirao poruku p i pripreman za predaju odgovarajuće potvrdu
- b2 predao pozitivnu potvrdu r
- b3 predao negativnu potvrdu q

Prijelazi:

- x_D predaja poruke p
- y, prijam pozitivne potvrde r
- y_q prijam negativne potvrde q
- z_a unutrašnji prijelaz
- y_p prijam poruke p
- x_r predaja pozitivne potvrde r
- x_q predaja negativne potvrde q
- z_b unutrašnji prijelaz

Zadatak 2 Odredite graf globalnih stanja za sustav komunicirajućih procesa iz zadatka 1. modeliran automatima A i B.

Zadatak 3 Prikažite modelom konačnog automata dva procesa koji komuniciraju na sljedeći način:

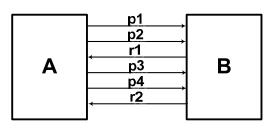
> Proces A šalje redom poruke p1 i p2 procesu B, a proces B nakon primitka poruka p1 i p2 procesu A vraća potvrdu r1.

> Po primitku potvrde r1 proces A šalje procesu B poruku p3 ili p4. Nakon primitka poruke p3 ili p4 (ovisno o tome koja je poruka poslana) proces B vraća potvrdu r2 i vraća se u početno stanje. Proces A se po primitku potvrde r2 vraća u početno stanje.

Odredite sljedove prijelaza (uniloge) za automat A i automat B.

A:
$$(x_{p1}, x_{p2}, y_{r1}, x_{p3}, y_{r2}, z_a)$$

 $(x_{p1}, x_{p2}, y_{r1}, x_{p4}, y_{r2}, z_a)$

B:
$$(y_{p1}, y_{p2}, x_{r1}, y_{p3}, x_{r2}, z_b)$$

 $(y_{p1}, y_{p2}, x_{r1}, y_{p4}, x_{r2}, z_b)$

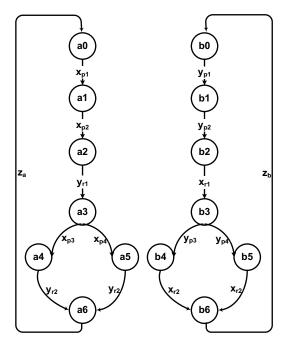
Stanja:

- a0 pripravan za predaju poruke p1
- a1 pripravan za predaju poruke p2
- a2 čeka potvrdu
- a3 pripravan za predaju poruke p3 ili p4
- a4 predao poruku p3 i čeka potvrdu r2
- a5 predao poruku p4 i čeka potvrdu r2
- a6 primio potvrdu r2
- b0 pripravan za prijam poruke p1
- b1 pripravan za prijam poruke p2
- b2 pripravan za predaju potvrde r1
- b3 pripravan za prijam poruke p3 ili p4
- b4 primio poruku p3
- b5 primio poruku p4
- b6 predao potvrdu r2

Prijelazi:

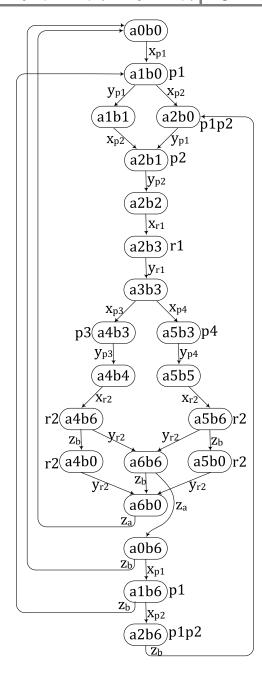
x_{p1} predaja poruke p1 x_{p2} predaja poruke p2 y_{r1} prijam potvrde r1 x_{p3} predaja poruke p3 x_{p4} predaja poruke p4 y_{r2} prijam potvrde r2 z_a unutrašnji prijelaz

y_{p1} prijam poruke p1 y_{p2} prijam poruke p2 x_{r1} predaja potvrde r1 y_{p3} prijam poruke p3 y_{p4} prijam poruke p4 x_{r2} predaja potvrde r2 z₀ unutrašnji prijelaz

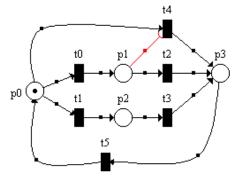

Napomena: Zadaci 1-4 mogu se riješiti na više načina.

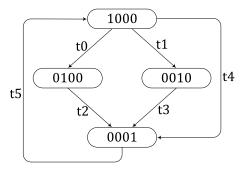
Odredite graf globalnih stanja za sustav komunicirajućih procesa iz zadatka Zadatak 4 3. modeliran automatima A i B.

Za zadanu Petrijevu mrežu nacrtajte graf stanja i odredite obilježja mreže. Zadatak 5

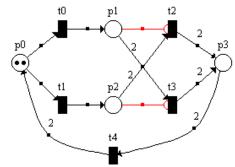

Graf stanja:

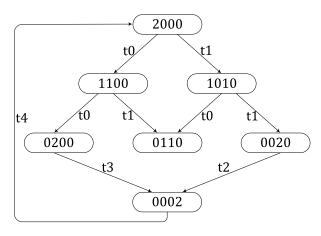

Mreža je: 1-ograničena, sigurna, aktivna, reverzibilna, konzervacijska. Mreža nije perzistentna (u stanju 1000 prijelazi t0, t1 i t4 su u konfliktu).

Za zadanu Petrijevu mrežu nacrtajte graf stanja i odredite obilježja mreže. Zadatak 6

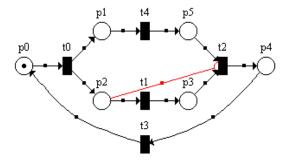

Graf stanja:

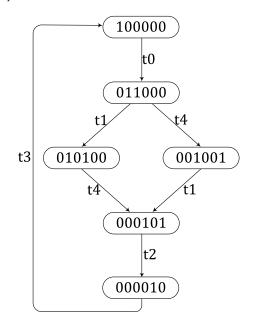

Mreža je: 2-ograničena, slabo reverzibilna, konzervacijska. Mreža nije: sigurna, aktivna (postoji mogućnost blokiranja u stanju 0110), perzistentna (u stanjima 1010 i 1100 prijelazi t0 i t1 su u konfliktu).

Zadatak 7 Za zadanu Petrijevu mrežu nacrtajte graf stanja i odredite obilježja mreže.

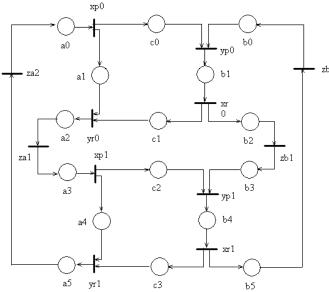
Graf stanja:

Mreža je: 1-ograničena, sigurna, aktivna, reverzibilna, perzistentna. Mreža nije: konzervacijska.

Zadatak 8 Nacrtajte strukturu Petrijeve mreže koja modelira protokol s alternirajućim bitom pri čemu nije potrebno obuhvatiti moguće pogreške u prijenosu.

Protokol s alternirajućim bitom:

Stanja:

- a1 čekanje potvrde za poruku 0
- a2 primljena potvrda za poruku 0
- b0 pripravnost za prijam poruke 0
- b1 primljena poruka 0
- b2 predana potvrda za poruku 0
- c0 poruka 0 na kanalu
- c1 potvrda za poruku 0 na kanalu
- a0 pripravnost za predaju poruke 0 a3 pripravnost za predaju poruke 1 a4 čekanje potvrde za poruku 1
  - a5 primljena potvrda za poruku 1
  - b3 pripravnost za prijam poruke 1
  - b4 primljena poruka 1
  - b5 predana potvrda za poruku 1
  - c2 poruka 1 na kanalu
  - c3 potvrda za poruku 1 na kanalu

Priielazi:

xp0 predaja poruke 0 yr0 prijam potvrde za poruku 0 za1 unutrašnji prijelaz yp0 prijam poruke 0 xr0 predaja potvrde za poruku 0 zb1 unutrašnji prijelaz.

xp1 predaja poruke 1 yr1 prijam potvrde za poruku 1 za2 unutrašnji prijelaz yp1 prijam poruke 1 xr1 predaja potvrde za poruku 1 zb2 unutrašnji prijelaz.

11

Zadatak 9 Petrijevom mrežom modelirajte konferencijski poziv do pet korisnika pri čemu su korisnici ravnopravni u korištenju usluge. Svaki od korisnika u komunikaciji može inicirati konferencijsku vezu ako prethodno uspostavi uspješan poziv. Također, svaki od korisnika može samostalno istupiti iz konferencijske veze. Nacrtajte strukturu Petrijeve mreže.

Stanja:

- p0 korisnici B, C, D i E raspoloživi
- p1 konverzacija između dva korisnika (A i B)
- p2 korisnik (A ili B) priprema konferenciju
- p3 konferencija tri korisnika (A, B i C)
- p4 korisnik (A, B ili C) priprema konferenciju
- p5 konferencija četiri korisnika (A, B, C i D)
- p6 korisnik (A, B, C ili D) priprema konferenciju
- p7 konferencija pet korisnika (A, B, C, D i E)

Prijelazi:

- t0 korisnik (A ili B) pokreće novi poziv
- t1 korisnik uključuje konferenciju
- t2 korisnik (A, B ili C) pokreće novi poziv
- t3 korisnik uključuje konferenciju
- t4 korisnik (A, B, C ili D) pokreće novi poziv
- t5 korisnik uključuje konferenciju
- t6 jedan od pet korisnika izlazi iz konferencije
- t7 jedan od četiri korisnika izlazi iz konferencije
- t8 jedan od tri korisnika izlazi iz konferencije

Zadatak 10

Petrijevom mrežom modelirajte uslugu preusmjeravanja poziva. Korisnik inicira uslugu tako da umjesto korisničkog broja prvo odabere kod usluge, a zatim korisnički broj na koji će svi pozivi biti preusmjereni. Nakon uspješnog iniciranja usluge korisnik čuje ton potvrde i polaže MTK. Korisnik poništava uslugu odabiranjem koda brisanja usluge, potom čuje ton potvrde i polaže MTK. Potrebno je razlikovati stanje mirovanja korisnika kad je usluga aktivirana i stanje mirovanja kad usluga nije aktivna. Nacrtajte strukturu Petrijeve mreže.

Stanja:

p0 - mirno stanje korisnika bez aktivne usluge

p1 – korisnik prima ton slobodnog biranja

p2 – korisnik odlučuje na koji broj će biti preusmjeren

p3 – korisnik prima ton potvrde

p4 – mirno stanje korisnika sa aktivnom uslugom

p5 – korisnik prima poseban ton (diversion)

p6 – korisnik prima ton potvrde (ton slobodnog biranja)

Prijelazi:

t0 – korisnik podiže MTK

t1 – korisnik bira kod usluge

t2 – korisnik bira korisnički broj (DIV) na koji će biti preusmjeren

t3 – korisnik polaže MTK

t4 – korisnik podiže MTK

t5 - korisnik bira kod brisanja usluge

t6 – korisnik polaže MTK

